

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXVII.—LETO XXXVII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), AUGUST 9, 1954

STEVILKA (NUMBER) 150

Novi grobovi

BARTOL STINCIĆ

Po dolgotrajni bolezni je preminil v Marymount bolnišnici Bartol Stincić, star 70 let, stanujoč na 8317 Vineyard Ave. Doma je bil iz vasi Kalje pri Zagrebu na Hrvaškem, odkoder je prišel v Ameriko pred 55 leti. Bil je član društva sv. Nikola št. 22 H.B.Z. Soprog Amelia je umrla pred sedmimi meseci ter jo je zelo pogrešal.

Tukaj zapuška sinove Thomas, John in Frank, hčere Mrs. Anna Gnielkowski, Helen in Mrs. Catherine Pintarich ter vnuke, v starem kraju pa brata Vid. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.30 uri iz pogrebnega zavoda Louis Perfolia v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

LOUIS LEMUT

V soboto popoldne je preminil po dolgotrajni bolezni Louis Lemut, star 63 let, stanujoč na 447 E. 158 St. Doma je bil iz vasi Komani pri Ajdovščini na Vipavskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 45 leti. Delal je pri Peterson Supply Co. Pred leti je živel v Gowandi, N. Y. Bil je član društva V boj št. 53 S.N.P.J.

Tukaj zapuška soprogo Mary, rojena Smerdel, preje poročena Skrabec, hčer Mrs. Olga Povhe in enega vnuka v Gowandi, N. Y. brata Steve in John v Detroit, Mich., in v starem kraju brata Toneta. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 10. uri iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek, 478 E. 152 St., na Highland Park pokopališče.

STEFANJA PAULIN

Po dvomesečni bolezni je preminila v St. Alexis bolnišnici Stefania Paulin, rojena Leban, stara 61 let. Stanovala je na 6622 Bliss Ave. Podlegla je mrtvoudi. Doma je bila iz vasi Zagorje, občina Grgar pri Gorici na Primorskem, kjer zapuška dva brata, šest sestra in več sorodnikov. V Ameriki se je nahajala 41 let in je bila članica podr. št. 25 S.Z.Z. Soprog Frank je umrl leta 1945.

Tukaj zapuška dva sinova, Ludwiga in Edwarda, dve hčeri Emma in Olivijo, dva vnuka in več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

Važen sestanek

Na zadnji seji krožka št. 3 Prog. Slovenk je bilo sklenjeno, da se članice snidejo v torek, 10. avgusta ob 7. uri zvečer v svrhu ureditve prodajnih znamk (Sales Tax Stamps). Sestanek se vrši v navadnih prostorih v Ameriško jugoslovansko centru na Recher Ave. Prosi se vse članice, ki imajo čas in veselje pomagati, da pridejo.

PRIZOR ZA STO TISOČ

BOSTON, 8. avgusta — Frank Pate, doma iz Bostona, je bil lastnik jahte "Avalon." Jahta je krožila v bližini Nantucket Beach, kjer je bilo okrog sto tisoč kopalcev, ko je jahta zajel ogenj. Pri reševanju je bilo četrto ljudi ranjenih.

NOVI DAVČNI ZAKON JE DEBELA KNJIGA 900 STRANI!

Vsak davčni zakon ima določbe, ki prizadevajo davkoplačevalca, rekli bi avtomatično. So pa določbe, katerih se davkoplačevalec lahko posluži, če je previden. Novi davčni zakon je obsežna knjiga 900 strani Posega v vse vrste davkov. Vsak količjak pregleden izvleček je v par vrsticah nemogoč. Za čitatelje "Enakopravnosti" pa smatramo za potrebno, da jih opozorimo na nekaj najvažnejših določb, ki se tičejo tudi njih kot povprečnih davkoplačevalcev:

Do sedaj smo morali napraviti davčno napoved do 15. marca vsakega leta. Ta čas je sedaj za en mesec podaljšan in bomo davke prijavljali oziroma zahtevali povračilo preveč vplačanih davkov vsako leto do 15. aprila.

Ali imamo delnice? Prvih \$50 dividend na te delnice je sploh davka prostih. Štiri procenote nadaljnih dividend bo po 31. juliju 1954, torej ko se bodo izplačale po tem datumu, tudi davka prostih.

Spravljajmo seznam stroškov, ki smo jih izdali za zdravljenje torej za zdravila in za zdravnika. Novi zakon dovoljuje večji odstotek teh stroškov, ki se odštejejo od našega skupnega letnega dohodka, ker smo jih porabili za zdravljenje. Če je zdravnik odredil, da mora iti njegov klient na zdravljenje v drugi kraj, se bodo všteli tudi stroški prevoza do dotičnega kraja, ne pa stroški prehrane in stanovanja kot takega.

Ali kdo drugi skrbi za naše otroke? V Ameriki je okrog dva milijona zakonskih dvojic, ki imajo doma otroke, ki rabijo nadzorstvo, zakonca pa delata izven hiše. Če imamo doma varuha ali varuhinjo otrok, bomo na ta račun lahko zahtevali \$600 na leto davka prostih. Ni važno, če gre za razporočene ali ločene zakonke. Do te izjeme ima pravico tudi delovna žena, če njen mož ne dela, pa je dela nesposoben. Gre pa le za otroke, ki so stari pod 12 let, oziroma za otroke brez ožira na njihovo starost, pa so vsled telesnih hib dela nesposobni. Seveda ne gre, da bi bilo vsem dovoljeno, da prijavijo \$600 kot davka prostih radi varuštva otrok. Če ima zakonska dvojica na leto \$5.100 ali več dohodkov, ji ta ugodnost sploh ne pripade.

Kadar bomo prijavili svoje pokojninske dohodke v zvezi s ka-

kimi drugimi postranskimi dohodki, moramo paziti na to, kaj dobimo iz raznih penzijskih fondov, kaj iz Social Security in kaj iz morebitnih postranskih zaslužkov.

Do sedaj otroci niso smeli zaslužiti nad \$600 na leto, če naj njihov rednik oče ali mati zahteva za vsa leta od njih \$600 na leto kot davka prostih. Ta omejitev je sedaj odpadla in otroci zaslužijo lahko več kot \$600 na leto, pa bodo starši lahko za vsakega zahtevali na leto \$600 davka prostih.

Če imamo hišo, pa jo prodamo z dobičkom. Po starem zakonu je bil ta dobiček brezobzirno podvržen davku. Gre za razliko med kupnino, ko smo hišo kupili in za razliko, ko smo hišo za več prodali. Po novem zakonu lahko v to razliko vštujemo stroške, ki smo jih imeli pri popravilih in pri prodaji. Ti stroški se upoštevajo in le potem, če še ostane kak razlika, je ta davku podvržena.

Na splošno naj vemo, da je davčni sistem pač kompliciran. Država hoče zagrabiti vsak davčni vir, da pride do denarja. Gospodarsko življenje je raznovrstno. Mnogo je takih postavk, ki se pri odmeri davka upoštevajo, pa jih je davkoplačevalec pozabil prijaviti, ker za davčne olajšave ni vedel. Spričo obsežnosti davčnih določb je pač za vsakega najbolje, da shranjuje vse dokazila o izdatkih, o katerih misli, da se bodo morda upoštevali, pa jih bo predložil, ko bo šel prijaviti davke.

EDEN V AVSTRIJI

DUNAJ, 8. avgusta — Britanski zunanji minister Anthony Eden se nahaja v Avstriji na Korškem na počitnicah. V Avstriji ostane dva do tri tedne.

NI VEČ KANADSKIH PETORČK

Dne 28. maja 1934 so se rodili v družini Dionne v Kanadi, v mali naselbini Corbeil petorčki, same deklice. Porodu je prisostvoval podoželski zdravnik, ki je petorčke prepustil naravnemu razvoju. Ves svet se je začel zanimati zanje. Ali bodo preživele prve nevarne dneve, ker so bile slabotne ali bodo normalne?

Petorčke so preživele prve nevarnosti. Kanadska vlada jih je vzela pod svojo posebno zaščito. Trgovski reklamni svet se je začel zanimati zanje. Uprava velesejma v Chicagu je na primer ponudila \$50.000, če bi bile pri nešene na svetovno razstavo v Chicagu. V Corbeil se je začelo pravo romanje ljudi, ki so hoteli na lastne oči videti petorčke. Skupno je bilo takih radovednežev pet milijonov, poleg ostalih, ki so se za petorčke zanimali, ko so bile na potovanju in v raznih mestih. Za petorčke se je tako zbrala glavčina \$1.000.000, vsaka od petih deklic pa naj bi ob polnoletnosti dobila svoj delež.

Deklice so bile izvzete, odrezane od sveta. Do 18. leta ni še nobena od njih imela kakega sestanka s fantom. Marie je šla v samostan v Quebecu, pa se je vrnila nazaj v civilno življenje. Z Mario bi bilo do te točke v nekom oziru v redu. Ena od petorčkov, Emilija je zdaj nenadoma umrla. Dogodek se je pripetil prošli petek. Takoj so se pojavila ugibanja, kaj bi bil vzrok njene smrti. Toda ali božjast sama na sebi, ali pa v zvezi s posledicami napada božjasti lahko povzroči smrt? Ameriški zdravniki trdijo, da je v Ameriki kak poldrug milijon božjastnih ljudi, da pa še ni bilo smrti radi božjasti same, marveč v posledicah napada te bolezni, če bolnik pade, se rani, ima notranje poškodbe, itd. Kanadski zdravniki pa pravijo, da je bila božjast kot taka kriva smrti.

Emilio Dionne so pokopali danes, v ponedeljek, v Corbeilu v Kanadi. Zakonca Dionne imata poleg petorčkov še sedem drugih otrok.

FOTOGRAFIJA NAŠIH SENATORJEV ...

Senatorja McCarthyja preiskujejo v posebnem odboru senata. Senator McCarthy je govoril v Chicagu na zboru legionarjev in je o svojih kolegih v senatu rabil tudi izraz, da so rekli bi "smrkovci." Legionarji so mu pritrjevali in ga pozivljali, naj jih pošlje k vragu.

Senator Jenner načeljuje posebnemu pododboru v senatu, ki naj skrbi za ameriško varnost. Pred njim se je vršilo zasliševanje in priča William Gandall je senatorju Jennerju zabrusil v obraz: "Moral sem te vleči iz angleške gostilne trdega kot kanon. Več narednikov te je tam videlo v zadnji vojni pijanega in capina. Nismo te imenovali zastoj kralja ponočnjakov."

Senator Jenner je služil v zadnji svetovni vojni ameriško vojsko kot stotnik, nahajal pa se je v Angliji. Na očitke Gandalla je dejal le to, da se nanj ne spominja.

RES ČLOVEKOLJUBJE!

TAMPA, Florida, 5. avgusta — Rita Harnett dela že 35 let pri družbi Western Union. S svojo plačo preživlja sebe in mater. Harnett je postala edina in glavna dedinja po Doyle Campbellu, ki je umrl v starosti 73 let in izključil iz svojega dedovanja pri popolni pameti in popolni zavesti vse svoje sorodstvo. Zapuščina predstavlja vrednost \$500.000. Rita Harnett se je odločila, da bo vso zapuščino uporabila kot fond—ustanovo, iz katere naj dobivajo štipendije pridni študentje.

"S plačo, oziroma pokojnino bova z materjo lahko živeli," je človekoljubno pripomnila gđ. Harnett, ki se je prostovoljno odrekla dedščini pol milijona dolarjev.

POBOLJŠALI SMO SE

CHICAGO, 5. avgusta — Narodni odbor, ki se briga za varnost po ameriških cestah, z zadovoljstvom ugotavlja, da smo postali pri vožnji po ameriških cestah bolj previdni. V prvih šestih mesecih lanskega leta je bilo do smrti povoženih 17.250 oseb, letošnjega le 16.300.

Kako pa v Ohio? V istem času letos je bilo deset manj smrtnih žrtev kot lani.

TERRAUBE V FILMU

HOLLYWOOD, Cal., 5. avgusta — Francoska bolnišnica streljavnice, ki se nahaja na obisku v Ameriki, je dobila filmsko ponudbo, da pomaga pri sestavi filma, ki bi nosil isti naslov, kakor se ji je vzel že sedaj tudi njej, namreč "Angel iz Dien Bien Phu." Film naj bi prikazal njeeno delo in borbe v Dien Bien Phu.

Na obisku

Zadnji teden se je nahajal na obisku pri otrocih v Clevelandu poznani Mr. Matija Bombach, po domače Malgocv iz Rakeka, ki svojih 42 let, ko se je izselil iz Loraina, Ohio, prebiva v Wilardu, Wis. V spremstvu Mr. Johna Prudich je prošli petek obiskal našo tiskarno in z zanimanjem opazoval potek dela v tiskarni. Imel je mnogo zanimivega za povedati, kako je kot pionir v wisconskem gozdovju delal in mučil se, da si je uredil lepo farmo. Njegov brat Andy biva v Barbertonu in je tudi prišel ob tej priliki na obisk v Cleveland. Upamo, da sta se oba dobro zabavala med znanici in prijatelji ter da se kmalu zopet oglasi!

Amerikanci so za Združene narode; USA v ZN tudi v družbi s Kitajsko!

KARAMBOL GREYHOUNDA

CHARLTON, Mass., 8. avgusta — Avtobus družbe Greyhound je vozil iz New Yorka v smeri proti Bostonu. Na cesti 20 je prišlo do karambola s potniškim avtomobilom. Posledice: voznik osebnega avtomobila 60 letni William Lewis je dobil težke poškodbe in bil prenešen v bolnico. V bolnico je bilo prinešenih tudi 19 potnikov avtobusa Greyhound, lažje in težje ranjenih. Potnica Gertrude Chase, stara 65 let, je poškodbam takoj po prenosu v bolnico podlegla.

Preiskva bo dognala, na katero od dveh voznikov pade krivda za karambol, ker je pač napačno vozil.

Kri teče v Maroku!

CASABLANCA, Maroko, 8. avgusta — Dočim so se pomirili domačini nacionalisti v Tunisu, ker jim je francoska vlada obljubila široko samoupravo, pa se v Maroku nadaljujejo krvavi upori. Bliža se 20. avgust, ki je za Maročane pomemben. Lansko leto dne 20. avgusta je bil iz Maroka izgnan sultan Mohamed Youssef, ki biva sedaj v pregonstvu na otoku Madagaskar, južno od Afrike. Najprvo je bil interniran na otoku Korsiki, južno od Francije. Domačini Maročani zahtevajo njegov povratek.

V Maroku so boji med uporniki in policijo ter vojaštvom na dnevnem redu. V zadnjem tednu sta bila pozorišče bojev kraja Fez in Petitean, najnovejši upor pa se je pripetil v kraju Port Yyautey in je bilo v spopadu devet oseb ubitih, 32 pa ranjenih.

O tem, da bi dobil tudi Maroko široko samoupravo, se francoska vlada še ni izjavila. Sosednji Tunis ima novo vlado, glavne položaje pa so obdržali Francozi zase.

Ameriške oblasti so začele spraznjevatvi ozemlje Maroke, ko gre za ameriške državljane. Ko se Amerikanci izseljujejo, jih spremlja policija. V zadnjih tednih znaša število smrtnih žrtev v Maroku 162. Nemiri se nadaljujejo.

Poštarji v Clevelandu

Ena največjih konvencij kake organizacije bo letos meseca septembra v Clevelandu. Letno konvencijo bodo imeli poštarji. Razčunajo, da bo prišlo iz vseh delov Amerike šest do deset tisoč delegatov.

Predvidene so poleg zborovanj, ki se bodo pečala s strokovnimi vprašanji, razne velike prireditve, med njimi velika parada z lastnimi godbami.

V Washingtonu je na dnevnem redu vprašanje plač poštarjem in poštne na pisma. Če naj dobijo poštarji višjo plačo—govori se o sedem odstotkov več, naj se povišajo tudi poštne. Spodnja zbornica bo ponovno razpravljala o tem vprašanju dne 7. avgusta.

Pri raznašanju pismen in poštne pošiljk sploh je v načrtu novost: Poštna uprava bo dala v promet male poštne avtomobile, ki bodo služili dvema poštarjema, da bo raznašanje čim hitreje.

IZOLACIONISTI IZGUBLJAJO TLA PRI VOLITVAH

WASHINGTON, 8. avgusta — Vodja republikanskih senatorjev William Knowland ima politični program: Če bi Združeni narodi sprejeli komunistično celinsko Kitajsko v svojo sredo kot članico, naj Amerika zapusti organizacijo Združenih narodov. Kako pa reagira ameriško javno mnenje na to novo politiko Knowlanda?

V Princetonu, N. J., deluje znani Galupov zavod za raziskovanje ameriškega javnega mnenja. Ta zavod je izvršil povpraševanje širom Amerike o tem, kako mislijo Amerikanci za slučaj, da pride Kitajsko med Združene narode, ali bi bilo za Združene narode pravilno, da v tem slučaju izstopijo iz Združenih narodov?

Devetindeset odstotkov povprašanih se je izjavilo proti temu, 16 odstotkov je bilo neodločenih, 25 odstotkov pa je bilo za to, da Združene države ne morejo sedeti skupaj s komunistično Kitajsko, da morajo zapustiti v tem slučaju Združene narode.

Vidni demokratski zunanji politiki so zoper Knowlanda. Krog ameriških zunanjepolitičnih znanstvenikov stoji na stališču, da naj bo organizacija Združenih narodov v principu splošna, torej naj bo tudi dostop k njej splošno pristopen. Sicer je res, da spričo svoje politike komunistična Kitajsko trenutno naj ne dobi sedeža v Združenih narodih; obsojati pa je tisto mišljenje, da bi se z nepopustljivo politiko, neoziraje se na spremembe okolnosti, izrekel od ameriške strani stalni "NE" in "NE."

Z drugimi besedami, ameriško javno mnenje je zoper to, da bi šle Združene države iz Združenih narodov nazaj v izolacionizem!

Barkley pometa

Bivši podpredsednik Alben Barkley se poteguje za mesto senatorja v državi Kentucky. Barkley je star 76 let in se je na zadnji konvenciji demokratske stranke v Chicagu leta 1952 potegoval tudi za predsedniško nominacijo.

Pri primarnih volitvah je s svojimi protikandidati tako na demokratski, kakor na republikanski listi naravnost pometel. Primerjaje število glasov, ki jih je dobil Barkley v konkurenci z glavnim republikanskim tekmečem Cooperjem, je dobil Barkley 10.857, Cooper 2.932 glasov. Senator John Sherman Cooper se poteguje za ponovno izvolitev. Njega podpira uradno Bela hiša z Eisenhowerjem. Tudi pri primarnih volitvah je šlo za vprašanje ločevanja plemen in ameriškega izolacionizma, Barkley pobija oboje in je s svojim političnim programom prepričevalno zmagal.

Država Kentucky pošlje v spodnjo zbornico osem poslancev. Za ta mesta se poteguje šest demokratov, od katerih so trije brez protikandidatov, torej dejansko že izvoljeni.

V bolnišnici

V Mt. Sinai bolnišnici se nahaja poznana Mrs. Josephine Swann, rojena Zehner, stanujoča na 1016 E. 72 St. V četrtek je prestala težko operacijo in obiski so sedaj dovoljeni od 3. do 4. ure popoldne ter od 7. do 8.30 ure zvečer. Nahaja se v sobi št. 483. Želimo ji skorajšnjega okrevanja.

ZADNJE VESTI

Za danes in jutri se napoveduje bistveno isto vreme kot je bilo večeraj. Najvišja današnja temperatura bo 83 stopinj, najnižja pa 63 stopinj. Morda bo jutri malo hladneje. Kak dež ni izključen.

V Clevelandu ima svoj letni občni zbor unija A.F.L. za Ohio. Ta unija šteje pol milijona članstva. Na dnevnem redu zborovanja, ki bo trajala štiri dni, bo vprašanje brezposelnosti v Ohio. Zborovanja se udeležijo tudi senator Burke, katerega je unija A.F.L. proglasila za svojega kandidata, ko gre za ohijškega senatorja. Governor Lausche pošlje svoje zastopstvo, osebno se pa zborovanja ne udeležijo.

V zavezi zdravnika Samuela Shepparda je padla trditve in se o njej vodi tudi preiskava, da je Samuel Sheppard že leta 1950 zahteval od svoje žene, pokojne Marilyn, da pristane na razporoko. Sorodstvo, da je bilo proti temu. Sicer pa gre za zasliševanje Samuela svojo pot naprej.

Danes je odpotoval iz Londona z letalom vodja britanskih socialistov Clement Attlee. Pot ga vodi preko Moskve na Kitajsko v Peking, kjer bo gost komunistične vlade Kitajske.

Na Bledu v Sloveniji imajo svojo konferenco zunanji ministri Jugoslavije, Grčije in Turčije. Gre za vojaško obrambeni pakt Balkana, ki naj se podpiše tudi na Bledu.

V tržaškem vprašanju, ki je posredno v zvezi s to konferenco, je nastala nova težava. Jugoslavija zahteva, da se ji da tudi mesteca Milje, italijansko Muggia, ki je sedaj v zoni "A." Tej zahtevi z vso odločnostjo nasprotujejo Italijani.

V staro domovino

Zadnje sredo sta se podala na obisk v Ribnico Mr. in Mrs. Joe in Caroline Mihelich iz 18115 Nottingham Rd., enako tudi Mr. in Mrs. Jelfo Misiraca iz 3806 Trumbull Ct., ki sta vzela seboj tudi svoj avto. Potujeta v Dvor na Uni v Bosni. Potujejo na parniku Queen Elizabeth in se vrnejo okrog 25. oktobra. Tem potnikom kakor tudi Mr. in Mrs. Beros je uredila Miheljevich potniška agencija vse potrebno za potovanje. Srečna pot in zdrav povratek!

HOOVER 80-LETNIK

SAN FRANCISCO, 8. avgusta —Herber C. Hoover, bivši predsednik Združenih držav, dopolni prihodnji terek, 10. avgusta 80 let starosti. O sebi trdi, da dela še zmeraj od 12 do 14 ur na dan. Hoover je bil rojen dne 10. avgusta 1874 v West Branch, v državi Iowa, po poklicu je inženir. Herberta C. Hooverja pozna vsak Amerikanec v zvezi z veliko presijo.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312

Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

IRAN ZAVEZNIK ZAPADA

(1)

Angloiranski petrolejski spor je rešen. Iranski petrolej je skoriščala Angloiranska petrolejska družba. Pred tremi leti jo je takratni predsednik iranske vlade Mohammed Mossadegh razlastil, nacionaliziral. Nastali so spori, petrolej se je "posušil," velika petrolejska rafinerija v mestu Abadanu je utihnila. Na iranskem petrolejskem polju je nastala popolna gospodarska tišina, iranske državne finance pa so se tudi posušile.

Časi se spreminjajo. Takratni predsednik iranske vlade Mohammed Mossadegh, ki je nacionaliziral iranski petrolej, sedi sedaj v ječi. Usojeno mu je bilo, da je po radiu, katerega mu je posodil ječar, zvedel za novico, da iranski petrolej ni več nacionaliziran. Med iransko vlado in zastopniki velikih petrolejskih družb je prišlo namreč do sporazuma, kako se bo v bodoče skoriščal iranski petrolej. Dogovor je sledeči:

Lastniki bivše angloiranske petrolejske družbe so bili Angleži. Ta družba dobi sedaj odškodnino za škodo, ki jo je utrpela vsled dekreta o nacionalizaciji v dolarski valutni \$70,000,000. Pripomnimo, da je znašala investicija te družbe od početka delovanja nekaj okrog ene milijarde dolarjev. Pripomnimo pa tudi, da se je ta družba po sporu z Mossadeghom vrgla na druga polja, na druge trge in je lanko leto izkazala najvišji dobiček v svoji zgodovini! Družba bo dobila odškodnino \$70,000,000 v desetih letnih obrokih po \$7,000,000; z izplačevanjem se bo začelo leta 1957.

Na skoriščanju iranskega petroleja bodo soudeležene sledeče družbe: Angloirania, naslednica prvotne angloiranske petrolejske družbe bo udeležena s 40 odstotki.

Pet ameriških petrolejskih družb bo nadalje skoriščalo iranski petrolej. Te so: Socony Vacuum, Standard Oil, N. J., Standard Oil, California, Texas Company ter Gulf Oil. Pri 60 odstotkih skoriščanja iranskega petroleja bosta sodelovali še ena nizozemska in ena francoska petrolejska družba.

Predvideno je, da bo v prvih letih znašala produkcija petroleja 68,000,000 ton ali 500,000,00 sodov.

Dobiček se bo delil na bazi 50-50. Iranska vlada računa s tem, da bo dobila v blagajno \$75,000,000 na leto, v tretjem letu skoriščanja petroleja pa že \$190,000,000. Pogodba je sklenjena za 25 let. Družbe, ki bodo sodelovale, so se zavezale, da bodo nameščale čim več domačega prebivalstva pri tej produkciji. Kako pa začeti s produkcijo?

Združene države so že dale sedanji iranski vladi \$60,000,000, da vzdržuje tehnične naprave in prepreči, da bi ne postale nesposobne za novo produkcijo. Ameriška vlada je obljubila nadaljno dolarsko pomoč, da se bo s produkcijo sploh začelo in da bodo rafinerije v mestu Abadanu spravljene v pogon.

Pogodbo mora odobriti še iranski parlament, kakor tudi direktorij družb, ki bodo v bodoče obratovali s tem petrolejem. Da bi iranski parlament to pogodbo odobril, o tem ni dvoma. Tudi ni dvoma, da ga bodo odobrile družbe, ki so pri pogajanjih sodelovale pri tem dogovoru. Če pa primerjamo družbe eno z drugo, vidimo, da so pogajanja vodili Amerikanci. Amerikanec je bil tisti, ki je dogovor v imenu vseh drugih podpisal z iransko vlado. Gospodarsko vzelo gre za povdarek, da ima ameriški petrolejski dolar na petrolejskem polju Srednjega vzhoda veliko besedo. Spodrinil je britanskega.

Iranska vlada je bila z dogovorom zadovoljna. O sebi trdi, da je pri pogajanjih zmagala. V Londonu, kjer je bilo središče bivše angloiranske petrolejske družbe, pa povdarjajo politično stran tega dogovora. V Arabiji Saudia so imeli tudi Amerikanci neke spore. Povdrgli so se razsodišču. Zmagala je torej ideja treznega pogajanja in ne sile. V Egiptu so se Angleži pogodili z egiptsko vlado Nasserja. Umaknili bodo svoje čete iz območja Sueskega kanala. Sedaj so se pogodili še v Iranu, tudi brez sile.

L. C.

ENAKOPRAVNOST

UREDNIKOVA POŠTA

Darovi

CLEVELAND, Ohio — Pri krožku št. 2 Progresivnih Slovencev smo prejeli sledeče pripevke: Mr. August Bolko je daroval \$10 v krožkov blagajno; Neimenovana \$10 in Anna Zivkovič \$5.

V imenu krožka se vsem prav iskreno zahvaljujem.

Tajnica.

Vrtni izlet krožka št. 2 Progresivnih Slovencev

CLEVELAND, Ohio — Članice krožka št. 2 Progresivnih Slovencev na St. Clair Ave. imajo domač vrtni izlet pri glavni tajnici Josie Zakrajšek celi dan v sredo, 11. avgusta na 4332 W. 52 St.

Da ne zaostanemo za drugimi krožki, je naša Lenčka Mikuš predlagala to izvrstno idejo; vse druge, katere smo bile že tam, smo jo z veseljem podpirale!

Vrt naše Josie odgovarja bolj kot si kdo misli. Je velik, prijazen, sončen — mama Mežnaršičeva ima kar celo polje. Lahko bomo okopavale fižol, koruzo, obirale češnje, pobirale hruške, paradiznike, itd. Lahko bomo pobirale jabolka (češnje in breskve so že obrali), tudi balinala bomo. Lahko prinesete ročna dela, tudi kramljale bomo kot znajo "Progresivne." Sredi vrta stoji ZAK SHACK, kakor je bilo kršeno po članih Zarje pri otvoritvi. Tam stoji velika peč, kot primitivna, domače delo Toma in sina! Če prinesete moko in kvas, si lahko spečete domač kruh. In kaj še vse!

Da ne bomo lačne, je naročeno Mrs. Azman — tam, kjer imajo prve vrste mesa — da prinese zmlatega mesa in vinar ter priklini. Al' bo cvrčalo in delalo okus! Zelenjave je tam nič koliko. No, ali ni privlačno?!

Vsega se pa še povedati ne da. Tudi noč nas ne bo podila domov, saj vrt razsvetljuje svetilka, narejena v Kropi na Gorenskem v Sloveniji. Pleteni stoli in mize so priromali tudi od tam nekje iz Maribora. Deležni bomo nekaj lepih ur, saj nas bo vse to spominjalo na Slovenijo, posebno one, kateri nimajo prilike obiskati rojstne domovine.

Članice, vse, katere ste že obljubile, tudi druge, pridite, ne bo vam žal. Lahko prinesete tudi svoje košare, prostora je za vse dovolj. Vabljenje ste tudi v Collinwoodu in Euclidu — vse ste dobrodošle — moških se pa tudi ne bomo branile. Pogovarjale se bomo tudi o naši urednici Mary Ivanusch in o Katarini Bradačevi, katere je bolezen obiskala v kratkem. Zelele bomo pa vsem, katere so priklenjene na posteljah, ljubeza zdravja!

Na veselo svidenje!

Ivanka Shiffrer, članica št. 2.

ZAGONETNA SMRT OTROKA

Dne 7. maja je Franc Peternel iz Kranja nabiral suhljad ob levem bregu Kokre. Nenadoma je opazil na pečinah sredi reke nezvestnega otroka. S pomočjo drugih ljudi je otroka prepeljal v bolnišnico, kjer je umrl. V otroku so spoznali 10-letnega Stanislava Šilarja iz Huj, ki je 6. maja popoldne odšel z doma. Ker se do večera ni vrnil so ga starši in sosedje povsod zamašili. Kako je otrok zašel na breg reke in padel na pečino, ne morejo ugotoviti.

ZAGONETNI SMRTNI PRIMER V KRANJU

V ponedeljek, 10. maja, so našli v Partizanski ulici v Kranju mrtvo 45-letno Ivano Šmaržar, ki je bila dan pred smrtjo še zdrava. Ker zdravniška preiskava ni mogla ugotoviti vzroka nenadne smrti, zadoje preiskujejo.

Janko N. Rogelj:

RAZGOVOR O ADAMIČU

Organizacija "Spominska ustanova Louis Adamič" je bila ustanovljena meseca aprila z namenom, da odkupi od vdove umrlega ameriškega pisatelja Louis Adamiča vso njegovo literarno zapuščino ter isto daruje čitalnici Princeton univerze v Princeton, N. J.

Zakaj hoče ravno imenovana univerza stalno hraniti Adamičevo zapuščino?

Zato, ker je vodstvo univerze poznalo Adamiča osebno, poznalo njegova dela in cenilo njegove literarne zapiske.

Dne 6. decembra 1941 mi je poslal pismo, v katerem je stavek: "Princeton University Library asked me to save every letter that comes to me about the book 'Two-way Passage,' and eventually give them everything for permanent record. They seem to think that the stuff is going to be of historic value."

To se je tudi zgodilo. Adamič je dal univerzi vsa pisma in razprave o tej knjigi, ki imajo že danes zgodovinsko vrednost. Tako je del njegovih pism in razprav prišel na čitalniške police že pred trinajstimi leti.

Princeton univerza je stara ameriška ustanova. Ustanovljena je bila leta 1746. Letno zahaja v to univerzo okoli 3,000 študentov ter ima preko 530 profesorjev in učiteljev.

Mesto Milford, N. J., kjer je imel Adamič svojo hišo, je oddaljeno od mesta Princeton okoli 50 milj. Univerzitetna čitalnica ima danes preko dva milijona knjig. Le Harvard, Yale in California univerze imajo več knjig.

Adamič je ljubil to izobraževalno ustanovo, kjer je imel tudi dosti prijateljev. O tem mi je večkrat pripovedoval, včasih tudi pisal. Govoril mi je večkrat o knjižnih zakladih, katere hrani univerzitetna knjižnica iz davnih in zgodovinskih časov. V tej čitalnici je Adamič zajemal svojo bogato literarno znanost, katero je zapisal v svoje poznejše knjige.

Zato prav lahko in prepričevalno rečem: Če bi Louis Adamič sam mogel odločevati, kam naj gre njegova literarna zapuščina, rekel bi: "V čitalnico Princeton univerze." Tam je bil on "doma," tam naj bo tudi dom njegovega dela.

Dne 4. septembra 1951 je bil ubit Louis Adamič. Ubili so ga njegovi sovražniki, o katerih mi je pripovedoval dne 7. julija 1951 v Hollenden hotelu v Clevelandu. Bil sem pri njegovem pogrebu ter videl dve rani na njegovih glavi: Ena je napravila krogla, druga je bila povzročena z udarcem. To so dejstva, katerih se ne more zabrisati.

Ogenj, ki je uničil garažo, nad katero je imel Adamič svojo delovno sobo, je uničil tudi precej njegovih knjig in spisov. Tako je bila povzročena škoda tudi v hiši, kjer je Adamič stanoval in kjer je bil tudi ustreljen.

Toda skedenj, katerega je on predelal v sobe, tam pa je hranil množične zapiske, dopisovanja, nabrane zgodovinske podatke o različnih narodnostih, ki žive v Ameriki, ta ni pogorel. Tu je ostala Adamičeva literarna zapuščina nedotaknena.

Mrs. Stella Adamič je takoj po smrti svojega moža zaprosila vodstvo Princeton univerze, ako bi hotelo vsaj začasno shraniti vse te zapiske, papirje, pisma, pamflete in različne zbirke, da se ne izgubijo. Univerza je vse to shranila v svoja skladišča ter je čakalo tam, dokler niso pregledali in dognali zgodovinsko vrednost literarne zapuščine.

Bogata in redka zbirka Adamičeve literarne zapuščine je sedaj last Mrs. Stelle Adamič. Nihče drugi, le ona lahko odloča o svoji lastnini. Tako je tudi sto-

mila. Ker se je nekje pojavil strah, da se morebiti skrivna med temi listinami kaka subverzivnost ali prevratnost, naj bo v pojasnilo povedano to: Nič strahu; vse bo lahko ostalo nedotakneno in stalno v knjižnici Princeton univerze. Prav nič ni tam nevarnega državi in sedanjemu družabnemu redu. In vso to, katero bo dobila vdova, bo samo njen denar, nihče ne bo deležen niti centa.

Se nekaj! Vsa sedanja Adamičeva literarna zapuščina, ki je bila začasno shranjena v skladišču te univerze, vsebuje podatke in zgodovinsko vrednost ameriškega življenja. To gradi v spada v Ameriko, ker se tiče Združenih držav in vseh onih, ki bivajo tukaj.

Gradivo, zapiski, pisma, resolucije in važne vojne listine in tajna poročila, ki so se nanašala na graditev in uresničitev sedanjega Jugoslavije, vse to je sedaj v Ljubljani, in je tam že več let. Adamič sam mi je povedal, da je vse to poslal v Ljubljano; in da je res pošiljatev tam, mi je nedavno ponovno izpovedal mož, ki hrani vse Adamičeve listine in zapiske o novi Jugoslaviji. Kar se tiče Amerike, je tukaj, kar se tiče Jugoslavije, je tam.

Pripravki za "Spominsko ustanovo Louis Adamič" so pristojevalni. Nikogar nihče ne sili, nikogar nihče ne napada, kdor se ne strinja, je to njegova zadeva, a njegova osebnost ostane nedotaknjena, kar je načinu ameriškega življenja zelo prikladno in všečno.

Odbor je pričel to delo na podlagi pisma, ki ga je dobil iz Princeton univerze, ki je stara ameriška institucija, vredna vsega priznanja. Delamo in nabiramo denar, da odkupimo stvar za ameriško univerzo, da damo kot ameriški Slovenci literarno zapuščino umrlega Slovence, ameriškega pisatelja Louis Adamiča, ameriški izobraževalni ustanovi, katero je imel tako rad v svojem življenju. Vse naše delo je v skladu in soglasnosti sedanjega ameriškega življenja, ki odbija vsako navajanje nižinskih nagonov, ampak ljubi in obožuje jasne in čiste obzore, ki doumevajo duhovno življenje ameriških Slovencev, katerim je spomin na Adamiča izraz prave in iskrene ljubezni.

S tako prirojeno ljubeznijo, ki ne živi po beznicah in temačnih lokalih, ampak v svetlih in jasnih, v sončnih in toplih dnevih, iščemo samo tisti izraz lepote, ki nas dela srečne in zadovoljne. Za lepoto tega ali drugega izraza se borijo narodi od pametiveka, za lepoto pisane besede in za lepoto pravega razumevanja se je boril tudi naš Louis Adamič, dokler ni omahnil v smrt.

Na njegovem grobu ne bomo uganjali burke, ampak bomo s pravo in tiho svečanostjo počastili njegov spomin, kot se to spodobi poštenemu in izobraženemu Slovincu ali Slovenki v Ameriki. Daleč je njegov grob, pa je vendar še v Ameriki, in Amerika je tako velika od New Yorka in San Franciscosa. In vsa ta Amerika pozna Adamiča, kateri je postavil na police ameriških čitalnic petnajst svojih knjig, kot še ne Slovenec pred njim. Tega ne more nihče zanižati niti ne podcenjevati. Bil je zagovornik ponižanih in razžaljenih, pisal je v jeziku, katerega čuje pol sveta.

Kdor z ljubeznijo in razumevanjem čuti tragedijo našega domačega človeka velikana v novi zemlji, kdor se zaveda važnosti in izraza njegove zapisane besede, in kdor ceni lepoto, ki jo je dal našemu narodu v Ameriki — ta bo ostal med nami in rekel toplo in lepo besedo za umrlega Adamiča.

Oglašajte v Enakopravnosti

SPOMINI NA POTOVANJE V STARO DOMOVINO PRETEKLO LETO

Piše JOSEPHINE ERJAVEC, Joliet, Illinois

Romanje na Šmarno goro in drugi doživljaji

(Nadaljevanje)

Kmalu smo dobili povelje, naj izročimo naše potne karte in potne liste v pregled, to je bilo pač znamenje, da smo se bližali obali. Potniki so zopet začeli svoje stvari pospravljati v red. Hrana na parniku je bila izvrstna in smo že naprej čakali v vrsti, da je prišla ura za kosilo ali večerjo. Vse je bilo okusno in številna izbira, da nam je izvalila največji tek. Ob mizah v jedilnici smo se seznanili z različnimi mladimi nevestami iz Anglije, ki so potovale k svojim ameriškim vojaškim soprogom. Nekateri so se vračali iz počinic, ki so jih preživele s svojimi možmi, ki so služili v ameriški armadi v Berchtesgatu, v Orleansu ali v Stuttgartu. Ni se jim dopadlo, da bi se tam ustanovali in so šle rajši domov počakati svoje možičke.

Ker se je na ladji nahajala skupina katoliških duhovnikov, ki so se vračali v Ameriko, so vsaki dan darovali svete maše. V prvi razred, kjer je kapela, smo mi večkrat hoteli k sveti maši. Manjkalo jim je le mašniških strežnikov. Pred mašo so duhovniki večkrat povpraševali, če je kdo navzočih, ki bi jim stregel pri opraviilu. Sin Ronald se je vselej ponudil, ker je že tukaj v Jolietu stregel pri svetih mašah. Ronald je bil zelo ponosen, da je še na ladjah bil mašni strežnik. Bil je tudi za mašnega strežnika na Šmarni gori, ko smo se tam mudili.

Četrta dan vožnje po morju smo se bližali New Yorku. Ladja se je pomikala čim bolj počasi naprej. Na ladjah so imeli priti ameriški nadzorniki. Ameriški državljani smo imeli prednost, da smo bili v prvi skupini, v drugi skupini pa nadržavljeni. Kmalu smo v daljavi zagledali mesto New York. Ni bilo dolgo, ko se je ladja ustavila in na tistem mestu kot pred 10 tedni. Bili smo veseli in počutili smo se zadovoljne, da smo dočakali srečni povratek domov.

Kmalu so bile vse formalnosti za izkrcanje gotove in ladja se je počasi ustavila. Odprli so več vrat in po tistih ozkih motorjih so hoteli potniki, da čim prej pridejo v pristanišče. Meni pa je šinila misel in tudi besede so mi bile na ustnicah, ko sem se ozrla nazaj na mostičku, rekoč: "Zbogom Elizabeth in hvala ti, ker si nas tako srečno pripeljala čez veliki ocean." Ko smo prišli v pristanišče, sem se zopet ozrla nazaj ter premišljevala in se vpraševala: "Bog ve, ali bo kateri mojih znank ali znancev odšel jutri s to ladjjo nazaj v Cherbourg?"

Kmalu sem izvedela, da s isto ladjjo, s katero smo komaj pred enim dnem srečno pripluli, bo šla nazaj druga skupina Slovencev, med njimi Mrs. Anna Krasna, upravnica Glas Naroda, katero osebnost poznam, in pa moja dolgoletna prijateljica Miss Gladys Buck iz South Chicago, s svojim bratom, njegovo mlado ženo iz Nemčije in malim sinčkom. Oni so prvič obiskali Evropo in potem domovino svojih staršev — Slovenijo, a žena od brata pa svoje starše v Nemčiji, katere je zapustila, ko se je poročila z bratom Gladys, ko je bil tam za vojaka. Vse to sem šele pozneje zvedela, ko se je Gladys večkrat oglašila z karto s poti. Tako se svet vrtil, mi iz ladje dol, drugi pa gori in čez ocean.

Ko smo prišli v New York, sem se zopet oddahnila, vedoč, da je bila to zadnja postaja proti domu. Toda še ni bilo vse gotovo, morali smo čakati na pregled prtljage. Uvrščeni smo bili po abecednem redu. Dasi je moč črka "E," torej skoraj v začetku, smo morali čakati skoraj do zadnjega, ker so mojo težko

prtljago našli v nenavadni gneči. Toda k sreči smo dobili dobrega carinarja, ki je bil prav vljuden in postrežljiv in smo prišli skozi zadnje zapreke prav povoljno. Poiskala sem taksi in nas je potem odpeljal na Grand Central kolodvor.

Na kolodvoru je bila velika zmedenost, ljudje so tekali za listke in videti toliko tisoč ljudi naenkrat, sem postala tiste ure po odhodu iz lalje bolj trudna kot vse potovanje po Evropi. Na vlak za v Chicago nismo dolgo čakali, dobili smo bili lepe, ugodne prostore v novem vlaku, ki nas je končno privozil v Chicago. Ker je bila skoraj vsa naša prtljaga v drugem delu vlaka, ki je bila na posebnem vagonu, smo brez težav prišli drugo popoldne v Chicago. Povedali so nam, da smo imeli samo 10 minut časa za vlak, ki ima odpeljati proti Jolietu. Hitro smo našo prtljago prenesli na Joliet vlak. Jonita je še skočila k telefonu in sporočila hčerki Mildred Pucel, ki je stanovala na našem domu za časa naše odsotnosti, in ji sporočila: "Here we are, back home again!" Imeli smo še minuto časa; kupili smo si mrzle pijske in že smo bili na potu v Joliet.

Joj, kar neverjetno se mi je zdelo, ker smo videli toliko sveta in zdaj smo pa že na potu domov.

Ko smo prišli na Joliet kolodvor, nas so že čakali, obe hčerki, Olga Ancel in Mili Pucel, njih možje in njih otroci, s šopkom cvetlic, rekoč: "Grandma, welcome home, Ronald and Jonita." Mož je prišel pozneje. Hitro se je raznesla vest, da smo doma in začelo se je z obiski. Vsak rad izve o svojem, kako se imajo itd. Kako je bilo in stotine drugačnih vprašanj.

Prosili so me, naj gotovo priobčim svoje potovanje v liste, in radi tega sem napisala to moje dolgo potovanje za vaš list.

Nedavno sem prejela pismo od mojega prijatelja iz Gline, piše mi takole:

"Vse Vaše pismo govori, kako ste bili srečni in zadovoljni lanskono leto v domovini, in kako pristrane zveze imate z Vašimi sorodniki v domovini. Vsi želimo, da bi nam bilo res dano se še videti kmalu. In, če Bog da, se nas zbere še več za na Šmarno goro kot lansko leto. Na Velikonočni ponedeljek se je prav razločno slišalo krasno zvonjenje s Šmarne gore in to prav v našo vas. Kadar slišim to zvonjenje, se vselej spominam na naše skupno romanje na to lepo goro lanskono leto. Lani je bilo v tem času že vse zeleno. Letos je pa le redko kakšna bukev zelena. Lastovke so se pokazale šele zdaj in šele nekaj dni kuka kukavica. Češnje so začele cveteti šele po nedelji.

(Dalje prihodnjice)

RADOJEV STAVEK

Profesor Mlinar, ki je poučeval na gimnaziji v Kragujevcu nemščino, je nekoč nadomestoval profesorja srbohrvaščine: V šestem razredu je poklical kratnega dijaka, pozneje znanega satirika Radoja Domanovića in mu rekel:

"Napišite poljuben stavek."

"Kralji naj poslušajo glas svojega ljudstva," je napisal Radoje.

"Izbrisite, izbrisite!" je kriknil Mlinar, videč, kaj je dijak napisal, potem pa je rekel nervozno:

"Napišite: V gozdičku na tenki vejici slavček žvrgoli."

Radoje je odložil kredo in se na tablo.

GIBANJE BUDAN

NEW DELHI, julija
V majhni vasi Gaja v državi Bihar je bila letos konferenca gibanja za prostovoljno zbiranje zemlje in razdeljevanje le-te kmetom brez zemlje—gibanje Budan, ki ga je ustanovil Acara-ja Vinoba Bave.

Morda nobeno gibanje na svetu zdaj ne vzbuja tolikšne pozornosti kot ta čisto indijski poskus, da bi eno izmed najvažnejših političnih vprašanj te dežele, agrarno reformo, "uredili zunaj okvirov tistega, kar nudi indijska državna uprava."

Druge najbolj znane značilnosti tega gibanja je zavračanje nasilja. Budan teži po "uresničanju revolucije v srcih ljudi" in zahteva od njih, naj se sami odločijo svojim lastninskim pravicam.

Na podlagi teh splošno znanih in skorajda izključno poudarjenih ciljev in oblik gibanja kritiki Budana običajno ne sežejo dlje kot do vprašanja: ali bo takšno gibanje lahko rešilo indijsko agrarno vprašanje?

Ni težko podvomiti o možnosti, da bi dosegli zastavljeni cilj. Iz nepopolnih podatkov in pisanja tiska je namreč videti:

1. da odziv upada, čeprav se je število aktivistov povečalo in s tem tudi propaganda v prid gibanja;

2. da je odziv na industrijsko razviti področjih, kjer so tudi kapitalistični odnosi bolj razviti, slab ali ga sploh ni;

3. da je odziv v vrstah revnih kmetov (gibanje sprejema pri- spevke v zemlji, živini in denarju tudi od najrevnejših kmetov) veliko večji kot med veleposestniki;

4. da je samo ena tretjina zbrane zemlje obdelane.

Mnogi so podvomili o tem, da je moč na ta način urediti agrarno vprašanje. Predsednik Socialistične stranke Kripalani, ki prav gotovo ne sodi med tiste, ki imajo Budan za "orožje buržoazije, s katero le-ta hromi razredni boj," je prepričan n. pr., da brez upravnih ukrepov agrarnega vprašanja ni moč urediti.

Niti z zavračanjem nasilja ni moč dati hrane človeku, ki je odgovor na vprašanje, za koga je njegovo "nenasilje" dejanje nenasilje. Budan namreč priznava nujnost obstoja države (organa nasilja) in voditelj tega gibanja Acara-ja Vinoba Bave opravičuje ukrepe, kakršni so na primer policijske akcije proti demonstrantom. Priznava torej nasilje v imenu nenasilja in v obrambo slednjega.

Medtem ko Budan zbira zemljo, pa veleposestniki izganjajo deset tisoče zakupcev z družinami s svoje zemlje, da bi pravo-

časno preprečili, da bi le-ti dobili pravico do odkupa zemlje. Le-to zatem puščajo neobdelano, indijska vlada pa se silno trudi, da bi izboljšala neobdelano zemljo in rešila skorajda tradicionalni indijski problem prehrane. Toda "indijska vlada ne želi podpreti gibanja Budan z administrativnimi ukrepi," je izjavil Nehru, "da le-to ne bi dobilo demokratičnega pečata in izgubilo svoj čisto gandhijevski značaj."

Gandhijeva ideja o nenasilju pa je nasprotno nastala v boju za pravice indijskih kmetov, ne pa proti njim. V specifičnih pogojih boja tehnično neopremljenih in neukih množic zoper do zob oborožene enote največjega imperija na svetu bi bil poziv k nasilju videti morda tako iluzoren, kot je iluzorno pričakovati, da bo moč eno izmed najvažnejših gospodarsko političnih vprašanj te dežele rešiti mimo in celo v nasprotju z državno zakonodajo.

Vendar se zdi, da bi bilo kratkovidno in površno presojati gibanje Acara-je Vinoba Bave izključno z vidika njegove sposobnosti, da uredi agrarno vprašanje, in ocenjevati njegov gandhijevski značaj izključno po "čisto nenasilju." Prav tako bi bilo površno spričo sklicevanja Vinoba Bava na boga sklepati, da je to gibanje versko reformistično.

Kaže, da so cilji tega gibanja veliko širši kot samo zbiranje in razdeljevanje zemlje. Nekje pravi Vinoba Bave: "Ne glede, kako je bila pridobljena lastnina, je nevdružna. Ne rečem, da vsakomur pripada enak del. Nisem za aritmetično enakost ali enoličnost. Toda jaz težim po enakosti, ki jo imajo prsti naših rok. Le-ti niso enaki po velikosti, toda delajo v popolnem skladu, njihova neenakost ne ovira nobenega izmed njih, skupaj pa opravljajo izredno funkcijo. Nobenega neskladja ni v njihovem položaju, kakor ga ne bi smelo biti v položaju ljudi."

O privatni lastnini pravi Bave: "Ali je moč odreči vodo žejnemu? Razumem, da n. pr. ni moč dati hrane človeku, ki je ni zaslužil. Toda, če le-ta išče možnosti, da bi jo zaslužil—ali mu smemo to onemogočiti? ... Mi obojamo lopove na ječo, dovoljujemo pa, da se tisti, ki so napravili iz teh ljudi lopove, svo- bodno gibajo, da so na častnih položajih v naši družbi."

Ko je neki socialist v razpravi o tem vprašanju opozoril predsednika Socialistične stranke na ton teh argumentov, se je Kripalani zasmel:

"Kaj mislite, koga indijski kmet bolje razume? Mene, ki

mu pripovedujem o "izvoru lastnine," o "revoluciji in agrarni reformi," o "zadrukah vseh tipov," ali njega—ki je vse to pre- vedel na jezik Gite in Upani- shada" (prastara indijska epa, ki jo pozna sleherni indijski kmet).

V tujini, pa tudi v Indiji, Vinoba Bava čisto slikajo kot bradatega starega fakirja, ki hodi bos po vaseh, prosi kot novi svetnik, ki je malo smešen, malo pa usmi- ljenja vreden, kot tragikomično figuro, ki je plod misterioznega vzdušja Indije.

Toda mar ni svet podobno so- dil tudi o Gandhiju, Pred dvajset- mi leti je n. pr. Churchill govoril o Gandhiju kot o "pol nagem fakirju."

Tudi tu—v delhijskih politič- nih krogih—Bava čisto zasmehujejo.

Odprto ostane še vprašanje, koliko se še kdo strinja ali ne strinja s temi nazori Budana sploh. Toda na dokončno stališče se je moč postaviti samo, če Budan presojamo kot gibanje, ki je sicer morda nezadostno razvito, a je vendarle zajelo vso Indijo. Njegov voditelj je razen Nehru-ja edini, čigar ime je moč enako lahko izgovoriti na vseh 222 je- ziki in narečjih Indije.

—L. Bruner
(Ponatis iz "Ljudske pravice".)

ZANIMIVOSTI

Najkrajšo vojno v zgodovini človeštva bi lahko imenovali vojno, ki jo je leta 1896 napovedal zanzibarski sultan Veliki Brita- niji. Vojno napoved je poslal ne- ki angleški križarki, zasidrani v zanzibarskem pristanišču. Po- veljnik ladje je vzel napoved na znanje in ukazal, da so mornarji izstrelili nekaj topovskih krogel na najbližjo sultanovo ladjo, po- tem pa še proti sultanovi palači. Računali so pač s tem, da se bo sultan ustrašil, kar se je tudi zgodilo. Ze 37 minut po vojni napovedi je sultan zbežal iz pala- če in na njenem stolpu je za- vihrala bela zastava. Potem se je mesto vdalo angleškemu po- veljniku in od takrat je otok Zanzibar v angleških rokah.

Leta 46 po našem štetju je Ju- lij Cezar izdal edikt, s katerim je določil, da ima leto 365 dni, vsako četrto leto pa je prestop- no, to se pravi, da ima en dan več. Kako je prišlo do tega? Rimski koledar je sestavljal Ro- mulus. Njegovo leto je imelo 300 dni in razdeljeno je bilo na 10 mesecev. Numbus Pompilius je dodal temu koledarju še dva me- seca, tako da je imelo leto 355

PLINSKA PEČ ZA GRETJE
Kenmore izdelka, s pihalnikom, da greje 5 sob, se proda poceni.
V zelo dobrem stanju.
Pokličite
CL 1-3945

VAS MUČI REVMAZEM?
Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu.
Vprašajte nas.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G. Ph. C.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

HISE NAPRODAJ

GOSTILNA
s pivom in vino se proda.
Nahaja se na glavni cesti.
Ima C 2 in D 2 licenci.
Cena z vso opremo \$2,500
Za podrobnosti se obrnite na

KOVAC REALTY
960 East 185th St.—KE 1-5030

GOSTILNA NAPRODAJ

D 2 licenca in Beverage Store. Zelo dober promet.
Cena zmerna. Vključena je tudi zaloga vredna \$2,000 in 1950 Chevrolet Panel Truck. Blizu E. 173 St. in Lake Shore Blvd. Cena za hitro prodajo—samo \$6,900.

Za podrobnosti se obrnite na
STREKAL REALTY
405 E. 200 ST., IV 1-1100

dni. Pa tudi to koledarsko leto se ni ujemalo s sončnim. Pre- stopna leta so imela 377 do 388 dni in vsako drugo leto je bilo prestopno. Tako je nastala zme- da, ki jo je delno odstranil Julij Cezar s svojim novim koledar- jem, imenovanim po njem juli- janski. Pozneje je papež Gregor XII. (leta 1582) popravil ta ko- ledar po Soncu in po njem se imenuje gregorijanski. Med obe- ma koledarjema je 13 dni raz- like.

Naravna odpornost boleznim

Rastline in živali in ljudje ni- so enako odporni proti raznim boleznim ali zastrupljenjem. Ra- slinoslovcev je znano, da rja in podobne glivične bolezni dosti- krat uničijo obširna žitna polja. Sem in tja pa se med prizadetimi žiti dobijo posamezne rastline, ki se jih bolezni ni prijel. Iz se- men takih posameznih odpornih rastlin potem znanstveniki vz- gojijo novo vrsto žita, ki je od- porna proti dotični bolezni vsaj za nekaj časa. Isto velja za dru- ge koristne rastline. Ti procesi in so tu omenjeni le na kratko in s preprostimi besedami.

Razne bolezni, ki so nekoč ko- silile ljudi v stotisočih, so danda- nes preprečene ali omejene. To v glavnem vsled izboljšane zdravniške vede, deloma pa tudi vsled prilagodljivosti oziroma naravna odpornosti. V vseh ča- sih so živeli posamezniki, kate- rihih se vsled naravna odpornosti bolezni niso prijele, ali, ki so take bolezni premagali. Taki odporni ljudje so se množili in potomst- vo je podedovalo tako odpornost.

Znano je, da so bolezni, ki so jih beli naseljenji zanesli med Indijance ali druga primitivna plemena, dostikrat zelo neus- miljeno gospodarile med primi- tivnimi ljudstvi, ki niso imela na- ravna odpornosti proti njim. Na primer jetika in škrlatica in da- vica in osepnice in druge bolezni ljudi s "staro civilizacijo" so mnogo bolj nevarne Indijancem in drugim bolj primitivnim ljud- stvom kot belim ljudem. Pola- goma pa tudi ti bolj primitivni ljudje dobijo odpornost proti no-

vim boleznim; seveda, to vzame generacije.

Zadnja leta smo mnogo brali in slišali o kemičnem strupu, imenovanem DDT. Muhe in raz- ne druge mrčese so s to kemika- lijo uničevali na veliko. Ponekod so take mrčese začasno skoro popolnoma uničili. Toda danes je znano in priznано, da so se, na primer, pojavili roji "novih" muh, katerim DDT ne škoduje. Znanstveniki pravijo, da je bilo med prejšnjimi muhami nekaj posameznih muh in muhačev, ki so bili proti strupu odporni in so zaplodili nove generacije, ki so istotako odporne proti DDT. Do neke mere velja to tudi za druge mrčese. Za uničevanje "močnej- ših" mrčesov bo treba iznajti druga, močnejša sredstva.

V Avstralijo so pred desetletji vpeljali divje zajce za športnike. Ker pa zajci tam niso, imeli na- ravni sovražniki, so se tako silno razmnožili, da so resno ogrozili pašo za ovce in razne farmske pridelke. Poskusili so z vpeljavo lisic, da bi zatirale zajce, pa se ni obneslo. Lisice so rajši davile jagnjeta kot se podile za zajci. Zajci so postajali večja in večja nadloga za far- merje in živinorejce.

Pred par leti so znanstveniki zanesli med zajce neko kužno bo- lezen, ki je nevarna samo za zajcem in ne prizadeva drugih živali. To bolezen imenujejo myxomatosis in je bila zelo uspešna. V neka- terih pokrajinah je uničila do 99% dolgoševcev.

Zdaj pa poročajo, da se je med zajci Avstralije pojavil za- rod "nadzajcev," to je, dolgošev- cev, ki se jih dotična bolezen ne prime. Ti odporni zajci se mno-

žijo in njihovo potomstvo se po- zažje "požvižga" na strahotni myxomatosis. Baje je zdaj tista bolezen za uničevanje zajcev sa- mo še 50% uspešna. Treba bo iz- najti kakšno močnejše sredstvo za zatiranje nadzajcev.

—NEW ERA, glasilo ABZ

UTRGAL SE JE ZEMELJSKI PLAZ

Nad vasjo Bresternica se je v petek 7. maja utrgal nad hišo Mirka Namestnika zemeljski plaz. Da rešijo hišo pred popol- nim porušenjem so reševalne skupne iz hiše odnesle vse pre- mičnine in demontirale ostrešje. Ta prisilni ukrep je bil potreben, ker plaz pritiska na zadnjo ste- no hiše in obstaja nevarnost, da se hiša vsak trenutek zruši. Skupna škoda znaša 1,500,000 din. Namestnik pa ima hišo za- varovano le za 600,000 din, kar seveda ne bo krilo škode.

Društveni koledar

AVGUSTA

15. avgusta, nedelja — Piknik Mlad. pev. zbora na farmi S.N.P.J.

22. avgusta, nedelja—Piknik kluba Ljubljana na Kaliopovi farmi, Eddy Rd., Willoughby, Ohio.

22. avgusta, nedelja — Piknik društva Spartans S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.

29. avgusta, nedelja — Piknik društva Lipa št. 129 S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.

SEPTEMBRA

4. septembra, sobota—Plesna veselica Čitalnice v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

VIDITE KAKO BODO VAŠI PRIHRANKI RASTLI

Ali vaši prihranki PREVEČ hitro poidejo? Ali prepočasi ra- stajo? Potem je čas, da nekaj storite! Poskusite tole:
Vsaki teden, vložite del vašega zaslužka v hranilno vlogo na banki, predno boste KATERIKOLI del potrošili. Redno vlaganje s obrestmi vred pomaga vaši vlogi, da hitro raste.
PRICNITE HRANITI TAKO!
Plačujemo 3% obresti—vloge zavarovane do \$10,000.
Odprto od 9.30 zj. do 2.30 pop., ponedelje, torek, četrtek in soboto; sredo 9.30 zj. do 1. pop.; petek 9.30 zj. do 6. zj.

EUCLID SAVINGS ASSOCIATION

22818 LAKE SHORE BLVD.

RE 2-9090

WARNING

RUSSIAN WAR PLANES
IN A SINGLE RAID COULD ATTACK
ALL OF THE MOST CRITICAL U. S. TARGETS
LEAVING MILLIONS WOUNDED OR DEAD

Lack of civilian volunteer plane spotters
leaves vital observation posts vacant

The United States is faced with the ever-present danger that in the event of World War III, Soviet Russia will strike our top cities with atomic weapons. At this very moment the Kremlin has nearly 1,000 long range bombers capable of striking almost any place in our country.

Our Air Force and Army Anti-Air- craft personnel are working round the clock to prepare themselves for their share of the Air Defense job, and they grow stronger every day. Our radar network is in constant operation to warn us of approaching danger, but our present radar is most effective only against high flying aircraft. Planes flying low could sneak under our radar and deal us a shocking blow.

As a volunteer plane spotter in the Ground Observer Corps, your eyes and ears are needed to detect and report these low flying aircraft. Attack- ing planes must be detected and tracked to be destroyed. Join the more than 300,000 of your fellow Americans who are now serving in the Ground Observer Corps. Won't you serve your country for two hours a week?

BENJAMIN W. CHIDLAW
GENERAL USAF COMMANDER
AIR DEFENSE COMMAND

Keep your eye on the sky in the

GROUND OBSERVER CORPS

JOIN TODAY—Write or phone—Name and address of Civil Defense Director—Telephone No.

Contributed as a public service by

ENAKOPRAVNOST

Wake Up!
Sign Up!
Look Up!

5. septembra, nedelja — Piknik krožka št. 3 Prog. Slov. na farmi S.N.P.J.

5. septembra, nedelja — Piknik društva Soča, št. 26 S.D.Z. na prostorih Doma zapadnih Slo- vencev, 6818 Denison Ave.

12. sept., nedelja—Piknik zbora Triglav na vrtu Doma zapad- nih Slovencev, 6818 Denison Ave.

18. septembra, sobota—Izlet At- letične lige S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.

26. septembra, nedelja—Vinska trgatev na farmi S.N.P.J.

OKTOBRA

17. oktobra, nedelja — Koncert zbora Zarja v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.

17. okt., nedelja—Prosiava 50- letnice S.N.P.J. v Yukon, Pa. —pevski zbor Triglav poda scenični prizor "Črni graben"

24. oktobra, nedelja — Igra dramskega zbora Anton Ve- rovšek v S.D.D., Waterloo Rd.

30. oktobra, sobota—Hallowe'en ples društva Comrades št. 566 S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.

MAJA — 1955

1. maja, nedelja—Letni koncert s sceničnim prizorom "Ro- kovnjači" poda zbor Triglav v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave., domača zabava v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Izreden dohodek

Delni ali polni čas
Komeričalni in industrijski
VENDING STROJI

dani na razpolago brez stroškov našim prodajalcem

• Izkušnja ni potrebna

• Nobeno prodanje

• Družba preskrbi določene kraje

• Trenira se izbrano osebo

Da ste kvalificirani, morate imeti:

Dobra priporočila o vašem kreditu in značaju.

Najmanj \$600.00, da kupite blago.

Za osebni sestanek, pišite na

Coin Products Dispensers

429 N. VANDEVENTER

St. Louis 8, Mo.

Javite tudi vašo telefonsko številko

Dva pogrebna zavoda

za

zanesljivo

izkušeno

simpatično

pogrebniško

postrežbo

po

CENAH, KI JIH

VI

DOLOČITE

pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS

1903 East 65th St.

Midwest 1-5001 - Kline 1-5009

NAZNANILO!

FORMALNA OTVORITEV

The Euclid Flooring Co.

787 EAST 185th STREET

se vrši

dne 16. avgusta 1954

Prijazno ste vabljeni, da pri- dete in se registrirate, ker bo- ste morda srečni, da dobite BREZPLAČNO 9x12 linolet ali kaka druga darila, ki se jih bo ob tej priložnosti oddalo.

Govorimo slovensko.

FRANK J. PLUTT

NICK HERRICK, lastnika

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slo- vencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

PLEASE — Will you rent to a family of 3 NORMAL children, 1 well behaved dog and cat. To \$100.

REpublic 7-4974

RESPONSIBLE Couple needs 2 bedroom 4 room unfurnished apartment. No children or pets. Good location. North preferred. To \$125.

Michigan 2-3575
Mr. Stettler 9 to 5

REAL ESTATE

ELGIN — Income property, 6 corner lots, 2 buildings; near Fox River.

Call—
Elgin 4351-Y-3

IN BLUE DIAMOND resort area—40 acres. Farm home, 25 acres under cultivation, on cross roads. Suitable for fishing and hunting lodge. \$3,500.

Hinsdale 3542-Y-3

VICINITY BRAINARD — 2 flat frame, 6 rooms 1st, 5 rooms 2nd. Good tenants. Oil heat. 50 ft lot, beam. Yard for children. Near schools and Rock Island. Lower flat available September 1st. Private owner sells reasonable. \$15,900.

CEdarcrest 3-7213

PARK RIDGE — 108 N. Cumberland. 9 rooms, 6 down, 3 up, 4 lots. Gas hot water heat, automatic hot water, carpeting, full basement; 2 enclosed porches; fruit trees, etc. 2 blocks to town. Taxes \$113 — \$14,500.

TALcott 3-2907

LAKE GENEVA — 6 room 3 bedroom, year round ranch home on 11-3 acre 115 lake front, beach, all wood panel, large closets, birch kitchen, gas heat, private boat dock and lagoon. Restricted area. Write Ernest Laseman, owner.

490 Park St., Elgin, Ill.

SMALL FARM — Near 127 on Archer Ave. Approximately 12½ acres rich land. Good water. 7 room house, barn, toolshed, chicken house, and other buildings. Fruit orchard and garden. Priced for quick sale to close estate. First \$20,000 takes. Shown Sunday or call

Summit 3743

INCOME PROPERTY — 2 family flat, 4 room each, 2 bedrooms, hot water heat. Near school and transportation. Attached 2 car garage, by owner.

Ernest Laseman, 490 Park, Elgin
Phone 5462

FEMALE HELP WANTED

Nice Suburban Home needs COMPETENT WOMAN. General housework and care of children. No cooking. Stay.

ORchard 5-3016

YOUNG LADIES, become a Registered NURSE

Accredited school of nursing. Must be between the ages of 17 and 30 years and have completed 4 years of high school. A scholarship, which consists of books, tuition, uniforms and maintenance, is provided for each student nurse accepted into the September class. Modern classrooms, dietary and chemistry laboratories, and up-to-date library in the new nurses' home are available for the use of all students.

Write or telephone:
MADELINE COLEMAN, R. N.,
Director of Nurses,
South
Chicago Community Hospital,
2320 East 93rd Street,
Chicago 17, Illinois,
ESsex 5-4400
Next class begins
September 13, 1954

ZAPRTA VRATA

SPISALA

JULIJA BRACIĆ

(Nadaljevanje)

Medtem je hodila v Grabnikovo kočjo k Lenčki. Zdaj si je pritrkala to, zdaj ono in je izginila z darovi v grapo. Zlasti vse nedeljske popoldneve je prebila pri starki, ki je vidno hujšala. Premalo jo je, da je bilo kar žalostno. Ni mogla nič več stopiti na noge, nekoliko za tem se niti v postelji ni več vzdignila. Lipnikovi na vrhu ji tudi zdaj niso priskočili z ničemer na pomoč. Starka bi bila umrla od vsega hudega, ko bi ne bilo Lucije, ki je nazadnje prebila v bajti dolge ure, potem pa doma tem bolj hitela z delom, da ji ni zaostajalo in ni mogel nikdo zavoljo tega godrnjati.

In ko je Lenčka toliko oslabelela, da je bilo treba vsako uro pričakovati odrešenja, je Lucija ostala v koči tudi čez noč. Zdaj se ni več bala strahov, še smrti je ni bilo več groza, ko pa je bila tolikokrat na dan v mislih in ustih obeh.

"Kadar bo prišla ona," je imela navado reči Lenčka in se pri tem oddaljeno nasmehnila kakor človek, ki je odlomil vse pečate in so mu znane vseh brezdanjih brezen skrivnosti.

Zunaj je bila cvetna nedelja. V resnici je bila cvetna. Po vrtovih in bregih so belo cvetele slijeve, češnje in hruške, iz vinogradov so se rožnatordeče smejale breskve in nabrekli popje v bukovih goščah je razgaljalo mlado zelenje.

Lucija je prinesla Lenčki žegnane leskovja in božjega dreveca in ga zataknila za podobno svete Barbare nad bolnišnico posteljo.

"Da bi bilo za srečno zadnjo uro," je rekla Lenčka. "In da bi prišla že kmalu."

"Kaj bi tisto. Zmeraj je dobro, če je kaj žegnane pod streho." Tedaj se je Lenčka čudno jasno nasmehnila s tenkimi ustnicami:

Chicago, Ill.

BUSINESS OPPORTUNITY

FOOD STORE

Priced to sell quickly.
Good business.
4 rooms.

HEmlock 4-8844

For Lease — GAS STATION — Southwest corner 16th and Indiana. Near loop. Truck stop and parking. Washing, greasing, repairs. Approximately \$8,000 cash. Phone Harry Klimek
WEBster 9-3756

DINING ROOM AND COUNTER DRIVE-IN — 42 seats. Route 66. Living quarters, 400x140; good going business; room for motels; \$25,000 entire property.
Hinsdale 2770

JEWELRY, Greeting Cards, Gifts, Stationery — Fully stocked. New fixtures. Located in near North side hotel.
Before 12 — RAndolph 6-6125
DElaware 7-1836 after 12 noon daily.

Good Buy — ROOMING HOUSE N.W. 5 units. \$4,000 income. Newly furnished. Automatic oil heat and hot water. Price \$16,000.
ORchard 3-7475

GROCERY AND MEAT MARKET with living quarters and 5 room house with 2 car garage. Good going business. No competition within 3 blocks.
VIRginia 7-8536

PETE'S PIZZERIA

"The best Pizza in town".
Spaghetti — Ravioli
Italian Sausage Sandwiches
Orders to Take Out
1401 W. 69th.
GROvehill 6-9302

tri. Tako prazno. Čutim votel prostor, ki bi ga mogla s čimer koli napolniti — —.

"Poskusi imeti koga prav zelo rada, Lenčka, tako rada kakor sebe, in videla boš, da bo bolje," je svetovala Lucija in njej sami je bilo, da bi zajela ob tej novi Lenčini boli. A bolnica je zmaljala z glavo; beli lasje so se ji pri tem v curku ulili izpod rute na čelo.

"Rada imeti — — — Da, lepo je, če te ima kdo na svetu rad. Včasih, včasih sem že imela koga, a potem me oni niso več marali. Zdaj je ura odbila dvanaest in ne utegnem več začenjati kraja. Kar je zamujeno, je zamujeno. — Še zadnje dobro mi stori, Lucija: po gospoda mi pošlji jutri zjutraj, naj mi prinesejo Boga. Potlej naj pride še 'ona', če hoče, in si nabrusi koso — — —"

Lucija je zagazila v šope rumeno cvetočih šentjursnic pod bajto in vonj po vodeniki ji je napolnil nosnice, ko je tekla iz grabe proti domu. V glavi ji je šumelo in razbijalo, v krvi je divje uporno kričalo.

"Sem že na njeni poti, na Lenčini — —"

Ob tednu so Grabnikovo Lenčko pokopali. Šest belo oblečenih dolgovrskih deklet je no-

silo belo krsto. Vrh krste se je zibal edini venec iz srročja in suhih papirnatih vrtnic, ki so kar lezle same vase, ker jih je napojila jutrnja rosa.

Ne eno oko se ni orosilo, ne ena žalostna misel ni splavala v jamo, ko so vanjo spustili krsto in je votlo zabobnela prva lopata prsti. Samo:

"Vzemi zemlja, kar je tvoje-ga..."

In potem:

"Molimo za dušo rajne in vseh, ki počivajo na tem prostoru."

Duhovnik z ministrantom je odšel. Pogrebci tudi Grabnikovo Lenčka je bila spet sama v svojem še tesnejšem domu kakor prej vse življenje.

Lucijo je pretreslo do dna. Kakor veter je zbežala s pokopališča in vso pot do doma iskala skritih stez, samo da bi bila sama s seboj, s svojo strašno notranjo razbičanostjo.

"Kakor gnala tepka v jarku..." si je ponavljala Lenčine besede, ki so jo zmeraj huje razjedale in žgale.

"Le tako ne umreti, moj Bog le tako strašno prazno ne in žalostno! Naj trpim še trikrat huje, a le enega človeka mi pusti ob smrti, ki me bo rad imel," je

molila vsa njena duša, njeno srce, njene zdelane, raskave dlani, ki jih je dvigala prek pomladnih vonjav k sinjemu nebu.

Zormanka se je potlej dan za dnem bolj čudila. Lucija je bila vsa izpremenjena. Nikoli je ni več videla jezne ali natakne, pa naj so ji napravili otroci še tako neumnost. Ljubezljivo se jim je smehljala, z vsakim je bila dobra in prijazna, pravila jim je vse mogoče stori in bila je vedno z njimi.

Lucija je pri vsem tem čutila, da se ji kamen v prsih mehča. Vedela je, da ni toliko ona potrebna otrokom — saj so imeli skrbno mater — kolikor so otroci potrebnosti njej. Z lahkoto je našla pot do otroških src in otroci so se je oprijemali z vedno priskrnejšo ljubeznijo. Čim bolj so otroci doraščali, tem trdnješe so bile te vezi. In Lucija jim je bila iz dna srca hvaležna. Sama sebi se je dozdevala, da stoji kakor beračica s prazno malho v kotu ob zidu in ponuja mimoidočim srce in dlani. In ti, ki so šli mimo in se ozirli vanjo, so morali najti v sebi topel prostor še za njo. In čim več bo takih toplih prostorov v srcih njenih najbližjih, tem dalje bo od nje strahotna samota, ki se je je bala,

samota Grabnikove Lenčke v življenju in smrti.

6

Pomladi so prehitvevale zime, poletja srečavala jeseni.

Osem božičev je zdrknilo mimo razsvetljenih Zormanovih oken. Zdaj so čakali devetega, odkar je odšel z doma Simon.

Simon zdaj ni bil več tisti drobn, šibki fantiček, ki je hitel c praznikih na Dolgi vrh s čepico in knjigami pod pazduho. Zdaj je bil velik, človek bi mu moral reči gospod. Še vedno je bil študent, le da se je iz Maribora preselil v šole v belo Ljubljano; Maribor neki ni premogel takih, da bi mogel Simon izlesti iz njih pravi gospod.

Da, Simon. Ko bi bilo po materinih skritih željah, ki jih je zaupavala samo ljubemu Bogu, in po Lucijinih molitvah, bi moral čez tri, štiri leta zapeti glorio v farni cerkvi sv. Filipa in Jakoba. Tako pa je študiral Bog si ga vedi kaj, za jezičnega dohtarja, kajti leto za letom je pri našal domov debelejšje knjige, da je bilo Lucijo kar strah. Reče, ki mora požirati iz njih vso tisto učeno navlako!

(Dalje prihodnjič)

The General Rests In Peace

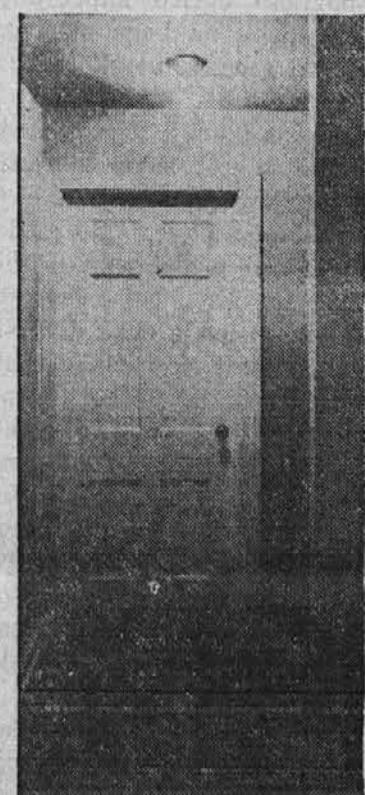
Here amid the now peaceful surroundings of Mt. Hebron Cemetery in Winchester, Va., stands this impressive Barre Granite monument marking the resting place of controversial General Daniel Morgan.

During 1953 many lines of space in the press and national weekly magazines were taken up by the verbal battle between the citizens of Cowpens, South Carolina, and Winchester, Virginia, over which city should be the final resting place of the American Revolutionary hero, General Daniel Morgan.

The citizens of Cowpens wanted to have the General's body removed to their town but the aroused people of Winchester

met them with a strong, solid refusal. Considerable debate ensued, but after a wordy battle between the two towns, the General's body was allowed to remain in Winchester. The townspeople raised a fund to provide a suitable monument as a tribute to the General. T. J. Orndorff of Winchester commissioned the Rock of Ages Corp. of Barre, Vermont, to furnish this beautifully carved Barre Granite Monument which was dedicated at an impressive ceremony by Congressman Burr P. Harrison with many prominent Virginians present. It is reported that many peaceful citizens of Cowpens and Winchester attended the ceremony.

Good Lighting A Safety Factor

DARK - DANGEROUS - DINGY
Poor lighting fixtures such as this (left) are a real hazard near open stairways in the home. Note how greatest illumination is near ceiling and not at floor level where needed.

LIGHT - LIVABLE - LOVELY
Proof (right) of added beauty, safety and character of correctly designed lighting fixtures. Lighting level is directed downward to provide maximum stairway illumination.

One of the most accident inviting areas in the modern home is the stairway, according to insurance company records. In many instances, poor lighting is responsible for the injuries sustained as a result of falls and spills down long flights of stairs. If you are buying a home, be sure and check the efficiency of lighting fixtures protecting this area.

If you now own a home with one of the exposed bulb makeshift fixtures in the stairway area, you'll find it is good accident insurance policy for the entire family to replace this particular fixture with one that is specifically designed to light your stairway adequately. You will see the difference right away.

His hero...do you really deserve it?

OF COURSE you deserve to be your son's hero. Haven't you worked extra hard to provide for his physical needs, strained your memory to feed his enormous curiosity?

Still, you wonder at times if you can ever be equal to the image you see reflected in his eyes. You wonder if you can ever build enough security to justify the unqualified faith that lights his face now.

Eight million Americans have discovered a plan that's helping them provide financial security for their families—educations for their children. It's the Payroll Savings Plan of investment in U.S. Savings Bonds. Here's how it works. Decide what you want to save. The people in your pay office put that amount aside for you each payday. When enough accumulates, they buy and turn over to you an interest-earning Series E Bond.

For your family's sake, sign up today for the Payroll Savings Plan.

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and